

Nro. 19.

A' FELS. R. TSÁSZÁRNAK ÉS A. KIRÁLYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Költ Bétsben Septembernek 4-dik napján 1795.
esztendőben.*

A n g l i a.

Jáson úr a' Madriddban lévő Anglus követnek titoknakja Augustusnak közepe táján jutott *Londonba* fontos leveleket vivén oda magával. A' miolta a' Spanyolok meg békéltek a' Frantzia respublikával (így szól egy *Londoni* levél), azóltától fogva tsak imigy amúgy bánnak *Madriddban* a' követünkel, 's nem hiszszük, hogy sokáig allandó lehessen ott való maradása, A' Spanyol Országból hozatott levelek mindgyárt *Vindsorba* küldettek a' király után. Néhány napokkal ennekelőtte egy Fr. tizt menvén *Wendeööl Londonba*, fél óránál hosszisabb konferentziát tartott *Pith* ministerrel, mellynek végződése után *XVIII Lajos* királyhoz küldetett.

Angliában is bőv volt a' földnek idei termése, melly által le tsendesítetett a' kenyérnek szük-sége miatt gyakorta zúgolódott kösség. A' *Londonban* tartózkodó Fr. emigránsok *Portsmouthban* mentek *Monsieurnek*, avagy az *Artésiai Grófnak* udvarlására. Felettébb örvendenek az Anglus kereskedők, hogy a' *Jamaikai* gazdag flotta szereztsé-
sén bé juthatott a' *Plimouthi* és *Portsmouthi* kikötő helyekbe

A' napkeleti Indiából, nevezetessen, a' *Sz-Hona* szigetéből igen kedves hirt vett a' ministerium az eránt, hogy az Európába jönni szándékozott 20 Hollandus gazdag hajók közül 8 hajót el rablott azon szigetnek kórmányozója, a' mely-lyeken lévő portékáknak az árra 3 millió font sterlingre betsültetik. Az elfoglaltatott hajóknak egyikén volt a' *Batáviai* kórmányozó is, a' ki onnan *Hollandiába* akart vissza jönni. Az iránt is reménysége vagyon a' *Londoni* fő kórmány széknek, hogy a' több 12 hajók is *Elphinstone* admiralis kezébe fognak esni, a' ki a' *Jó reménység hegye* körül ólálkodik utánnok.

Gr. Mojra Generális még most is szüntelen a' kórmányára bízott flottának ki készítésében foglalatoskodik; de a' mint a' *Bétsi udvari diarium* magát kifejezi, senki se tudja merre, és ki ellen fog küldetni. A' közönséges levelek is különbözőképen beszélnek annak meg határozatásáról, egyik azt beszéli *Hollandia* ellen fog küldetni; másik *Fr. Ország* ellen; harmadik napkeleti, negyedik napnyugoti *India* ellen rendeltetnek lenni beszéli. —

A' *Frantziák* ellen küldetett *Orosz* flotta Aug, 7-dikén jutott *Honnigkoff* *Orosz* admirál kórmánya alatt a' *Dünenbe*, vagy *Duynenbe* (*in littora Sussexiae et Cantii*), melly 12 74 és 66 ágyús lineahajókból, nyóltz 44 ágyús fregattékból áll, és egészlen hat hólnapra való eleséggel vagyon meg rakatva, *Hoive* Admiral terhes betegségben fekszik *Bátban*, melly miatt fel nem válalhatta az *Angliai* nagy flottának kórmányát. A' *Brid-*

port flottájának fel váltására rendeltetett hajók *Hervey* Lord kórmányára bizattak. A' Tempelben meg hólt *XVII Lajos* Fr. király lelkének boldogságáért minden Londoni Catholikus kápolnában szent misék olvastattak, és még most is fekete posztóval vagynak az óltárok és prédikáló székek bé vonatva. Az Artésiai Gróf, vagy mar most *Monsieur* fiával az *Angoulemi* hertzeggel együtt *Mojra* Gróf *Hamschiri* jószágába ment. — *Doll* püspöknek és Gr. *Sombreuilnek* szerentsétlenségeket egész Anglia fájlallya.

Batáviai Respublika.

A' *Hágai* tudósítások szerént 5 *stüber* napi zsoldot, másfél font kenyeret, és fél font húst rendeltek a' Köz Rendek a' respublika zsoldjába vétetett Fr. seregeknek egy egy emberre. Aug. 17-dikén maga eleibe hivatta a' *Hágai* municipalitás az ott lévő Hollandiai katonaságot, és esküvéssel kötelezte arra, hogy sem directe, sem indirecte nem lesznek munkások a' helytartó Fejedelemségnek újjabb fel állításában. A' kik az esküvésnek le tételétől vonakodtak egyszeriben megfogattak. *Rotterdámban*, *Dordrechtben*, és több Hollandiai városokban sok hajókat requisitió alávetettek a' Frantziák, 's minden napra 10 forint zsoldot ígértek egy egy hajósnak. Ezek a' hajók a' *Rénus* és *Kolónia* környékére küldetnek. A' múlt hólnapnak 15 dikén harang szó, és ágyú ropogás közt hirdettetett ki *Vlisszzingában* a' *Scaldis* vizén való szabad hajókázás. A' mióta a' gabonával kereskedő kalmároknak búzás tárai meg vizsgálattak, azóltától fogva mind a' kenyér mind más féle eleség meg óltsódott. A' politika és finántziális dolgokat ennekelötte kórmányozó személyeknek meg vizsgálásokra ki rendeltetett commissió Augustusnak 17-dikén kezdett ezen munkájához.

Hallatik, hogy a' *Naszszau Dietzi* kastély nagyon tsinosítatik, és hogy oda készül az Orániai

ház menni lakni. A' hadi dolgokra ügyelő Commissió arról tett jelentést a' Hollandiai tartomány-
nak gyűlésében, hogy a' respublikának tengeri
ereje igen jó állapotban legyen, és kélz a' hazá-
nak minden ellenségeitől való védelmezésére. —
Ugyan ezen gyűlésnek előülője arról tudósította
ezen tartománynak képviselőit, hogy a' respubli-
kának flottája ki repült a' tágas tengerre. Ezen
dolgot illyetén szókkal adta elő: “ Örömmel je-
lentem tinéktek, hogy a' múlt tsörörtökön (Aug.
15-ikén.) ment ki a' respublikának flottája *Winter*
admirálnak kórmánya alatt. Minden buzgó haza-
fiú örömmel fogja ezen hirt hallani. Adgya Isten,
hogy ennek munkásságai kedves hazánknak ja-
vára ditsőségére, 's szabadságunknak állandó-
ságára szolgállyanak, és hogy minél elébb bo-
rostyán kolzórúkkal fel ékesítetve lássuk kikötő
helyeinkbe visszafordítani. — A' tengeri dolgokra
ügyelő Commissió e' folyó hólnapnak végső nap-
jáig hozfzabbitotta a' matrósoknak megjutalmaz-
tatásokat, és 100 arany jutalmat ígért annak, a'
ki két hét alatt 100 matrózt állit ki, 60 aranyat
a' ki három hét alatt annyit állit ki; és 50 ara-
nyát a' ki 4 hét alatt állitja ki a' 100 matrózt,
az az hajós katonát. Az *Amsterdami* nemzetkép-
viselők egy 16 személyből álló commissiót ren-
deltek ki a' törvényes dolgoknak folytására,
kik közül egynek egynek 4000 forint elztendei fi-
zetések lészzen. Nagy reménységben vágnak a'
Batavusok az iránt, hogy a' *Texelből* és *Maás*
folyó vizéből ki ment flotta győzödelemmel fog-
oda visszafordítani. A' *Berlini* udvarnál tartózkó-
dó Hollandus követ *Rhéde* úr levelet küldvén a'
Hollandiai tartomány képviselőinek, arra kérte
öket, hogy a' *Warsóviában* lévő Hollandus követnek
Griesheim úrnak mostani szükségeiben naponként
12 forintal szaporítsák a' fizetését, másként lehe-
tellen lészzen néki tovább ott meg maradni.

Hadi Környülatások.

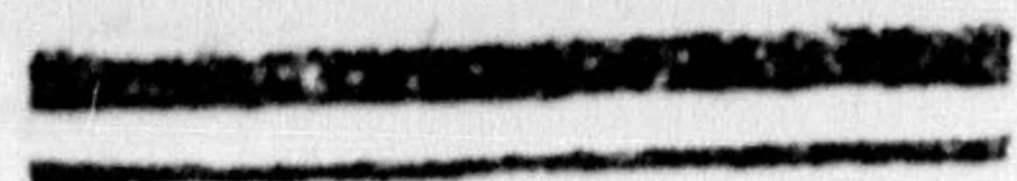
A' Rénus felső környékéről August. 21-dikén.

Ismét mozdulásokat tapasztalunk ármádiánknál, a' melly két részre osztatván fel, egyik része *offensive* az az támadóképen, a' másik pedig *defensive* az az védelmezőleg fogja magát tartani. A' Rénus felső környékén táborozó részét ármádiánknak Gróf *Wurmser* fogja kormányozni, ki- nek fő kvártélyja *Freyburgban* léfzen. A' másik részével az alsó *Rénus* környékén fog *Gr. Clerfáyt* fő vezér maradni, és a' *Láhn* mellett kvártélyoz- ni. Nappal kevés Frantzia mutattya magát a' *Ré- nus* túlsó partyán, ellenben éjjel igen sokan, melly- ből azt lehet ki húzni, hogy ma vagy hólnap tör- ténik valami a' két hadakozó tábor között.

Stuttgártból Aug. 25 dikén. Egynéhány na- paktól fogva sok szekerek mennek által városun- kon Svéviának felső része és külső Austriának környékei felé azok közül a' szekerek közül, a' mellyek ekkorig a' *Rénusi* tábornak magazinumai mellett dolgoztak. Még azok a' szekerek is, a' mellyek ennekelötte kevés idővel *Ulma* környé- kéről mentenek a' Rénushoz, a' *Brisgóviai Frey- burg* alá menni parantsoltattak.

Freyburgból Aug. 21 kén. A' múlt hétfőn *Renchen* mellett cámpirozott a' *Rénus* felső környékére mar- sirozó Austriai seregeknek első kolonnéje, melly- nek *Gr. Sztáray* Generális volt a' vezérje. A' má- sodik kolonné tegnap estve érkezett ugyan azon helyre, igen sok tábori hidakat hozván magával. Még két kolonne váratik oda. Hasonló mozgá- sok tapasztaltatnak a' *Rénusnak* túlsó partyán a' Frantziák közt, és számos patrióta seregek men- nek a' nevezett viznek felső része felé.

A' *Brisgóviai Mühlheimből* August. 21-dikén. A' *Conde* hertzeg ármádiája, és a' Cs. Kir. sere- geknek egy része sietséggel való parantsolatot vet- tek arra, hogy egymást öfzve tsatollyák, és *Hü- ningennel* által ellenben telepedgyenek le. Kéz- zel lábbal dolgoznak az emberek a' Rénus men- tében fekvő tábornak meg erősítésében, és min-

den nap 800 ember megy ki a' munkára. — Úgy látszik, hogy nem abban foglalatoskodgyanak a' mieink, hogy az ellenségnek által jövetelét meg akadályoztassák, hanem hogy magok mennyenek által a' vizén. Naponként számos Cs. K. sereget látunk *Basilea* felől fellyebb menni; ezen város, és *Freyburg* közt 20 ezer ember fog le telepedni; mái napon sok gyalogság érkezik *Grotsingenbe* hozzánk három órányira. A' *Carnevill* legiója velünk magát öfzve kaptsollya; 800 lovak váratnak ide a' tábori bútoroknak másuvá való vitelére.

Kárlsruh Aug. 24-ikén. 14 naptól fogva szüntelen tart a' Rénusnak felső részére küldetett Cs. Kir. seregeknek környékünkön való által menetele. A' múlt héten egynéhány kolonne gyalogság, és lovasság marsiroztak itten által. Minden utak tele vagynak artilleriát, munitiót, tábori hidakat és bagazsiát vivő szekerekkel. Hová tze lozzanak ezek a' sok hadi készületek senki sem tudhattya, ki egy ki másféleképen okoskodik, de sem egyik sem a' másik bé nem tekinthet a' hadi dolgoknak titkos rejtekébe. Ma reggel ismét öt battallion gyalogság, 6 kompánia vadász katonaság, és 14 escadron lovasság érkezett *Mühlburg* alá, mellyek hólnap viradtakor tovább fognak marsirozni. A' környékünkön régtől fogva fekvő Cs. Kir. gyalog és lovas regementek is parantsolatot vettek az iránt, hogy minden szempillantásban készen tartsák magokat. Gr. *Wurmser* Feldmarsál a' felső *Rénusi* ármádiának fő kórmányozója néhány nappal ennekelötte érkezett *Freyburgba*. A' *Báseli* tudósítások szerént félbe nem szakadott a' békességről való trakta, hanem most is szorgalmatosan folytatik.

Az Olasz Országi Cs. Kir. ármádiának fő vezérje *B. Devins* hadi Tármaster egy tudósítást küldött Aug. 18 dikán *Borgo di Savonai* kvártélyályából a' Bétsi udvari hadi Kancelláriához, mellyből azt olvassuk, hogy az előttvaló nap a' *Ká-*

rolyvári vég helyi seregek *Tujráno* és *Borchetto* közt meg támadták az ellenségnek külső cordonnyát, és a' hegynek közepéig nyomták azt vízfelé. Az ellenség részéről 70 embernél, és egy tisztnél több hullott el, és esett sebbe, és 7 ember fogatott el; részünkről egy káplár, és két köz ember holt meg, és egy fő hadnagy, egy káplár, és 19 köz ember kaptanak sebet. Egyébbaránt semmi más változások és hadi történetek nem estek azon ármádiánál. Többször még most is abban foglalatoskodnak seregeink, hogy az ellenség számára vitetni szokott magazinumokat magokévé tehessék.

Az Augustusnak 15-dikén költ *Génuai* levelek szerint mind a' két ármádia a' *Génuai* tengeri partokon el kezdett sántzaiknak készítésében, az Austriai ármádia *Vádó* környékén, a' Frantzia pedig *Borchetto*, és *Albenga* alatt, foglalatoskodik. *B. Devins* Generális a' *Bálino* hegyet is környül sántzoltatta, a' melly egy oldalról a' Szavónai, más oldalról pedig a' *Vádói* erősségeken dominál. Tsaknem minden nap esnek valamelly apró tsatazások, és az Aug. 7-dik's 13-dik napjain történt tsaták minden következés nélkül valók voltak.

Az *Ulassioi* vizekben vigyázó Anglus flotta számos Frantzia hajókat vévén észre Aug- 14-kén, 9 apróbb rangú hajókat küldött azok ellen; hanem észre vévén a' Frantziák is magokat egynéhány fegyveres hajóval mentek azoknak eleikbe, következésképen 2 hajónál többet el nem foghattak az Anglusok. Aug. 15-dikén egy kereskedő Nápolyi flotta, és két gálya futott bé a' *Livorno* kikötő helybe; a' következett nap a' *Partenope* nevű 74 ágyús Nápolyi hadakozó hajó is oda jutott, és mingyárt akkor öltve kaptsolta magát az Anglus flottával, melly már most 20 linea hajóból áll.

XVIII Lajos Frantzia király ilyen foglalatú levelet irt a' *Treviri* Érsekhez és Választó Fejedelemhez: "Kedves rokonom! A' midőn a' régi bevett szokás szerint *XVII Lajos* királynak, az én

kedves unokámnak halálát, és az én királyi székbe lett ülésemet tudtadra adom, azon kötelességemet tellyesítem, a' mellyel tartozik a' Frantzia király a' *Treviri* Választó Fejedelemnek. De kevés meg elégedésére lenne szivemnek, hogyha egyedül a' külső tzeremóniára vigyáznék. Velem közlött barátságodat, és jóságodat soha semmi mostoh. ido el nem ólthattya szivemben, és hogyha valaha azon királyi székbe, melybe engemet hívma az Isteni gondviselés, ülhetek, ezt fogom mondani: *Idegen voltam és te adtál nékem szállást.* Mi hogy ezen izempillantást várom, annak emlékezete, a' mit velem miveltél, mindenkör a' leg kedvesebb gondolatom léizen, a' mellyről az én lelkem számos homályos képzelődesei között is gyönyörűséggel gondolkozik. Kétség kívül akadályoztatni fogja válaszodat, hogy te is azon részre fogsz állani, a' mellyre áll az az egélz, mellynek te is része vagy: mindazáltal még is léfzen abban mód: még most is incognito élek én, és sem a' király, sem a' Német Birodalom nem fogják rofzra magyarázni, hogyha a' *Treviri* Választó Fejedelem levelet ír a' *Lillei* Grófnak, és ezen levélben is semmit egyebet nem fogok keresni az én rokonomnak unokájához való szives hajlandóságánál. Isten hozzád kedves rokonom. 's a' t."

Turinból Aug. 12-dikén. A' *Szentai* völgyben Jun. 29-dikén *Albrion* fő strázsamester vezérlése alatt 250 Pedemonti katonák ütöttek a' *Sz. Anna* mellett vólt Fr. táborra, a' mellyben vólt 300 patrióták hofzfas ellentállások után kéntelenítettek ott lévő sátoraikat, munitziójokat, magazinumaikat, és 13 öfzvéreiket el hagyni, 's bátorságosabb helyre vonni magokat.

Spanyól Ország.

A' tegnapelőtti *Bétsi udvari diariumból* olvassuk, hogy a' melly időben a' Spanyolok és Frantziák közt való békesség *Báselben* tökéletes.

ségre ment, ugyan azon a' napon nevezetes diadalmat vett a' *Katalóniai* Spanyol armada a' Fr. seregeken. Az az előtt történt tsatazás után hathatós rendelkezéseket tétetett Gr. *Urútia* Spanyol Generális az ellenségnek mindenfelől való meg támadására, mellynek végbe vitelét Jul. 25-dikére Spanyol Ország patrónusának a' *Compostelli Jakabnak* napjára határozta meg. Aminthogy 20000 válogatott emberekből álló seregekkel rajtok is ment a' Frantziákon *Puitzerdai* táborokban. A' Spanyolok minden puska lövés nélkül ki vont bajonétaikkal rohantak reájok, és bátor vakmerőképen védelmezte légyen is magát az ellenség, úgy annyira, hogy mind a' két részről sokan hüllottanak el, mégis mindazonáltal végtére is diadalmat vettek a' Frantziákon, el fogtak 954 embert közülök, és táborjokat is el foglalták. A' tsata helye tele volt holt testekkel. Nagy része az ellenségnek *Puitzerdába* futott bé, melly noha minden felől bé volt sántzolva; még is mindazáltal, ezt is el foglalták a' győzödelmes Spanyolok, és rész szerént öszve aprították, rész szerént pedig hadi fogságra vitték az abban volt katona őrizetet. A' fogságra estek közt volt a' várnak commendánsa is

Juliusnak 26-dikán *Belvér* alá mentek a' győzödelmes Spanyolok, és ottan is fogságra vitték az ott találatott 1000 patriótákat, 's el foglalták 18 ágyuikat. A' *Liviai* tanyát is visszavették, és ottan is 600 patriótát fogtak el. Jul. 28-dikán *Mont-Louisig*, a' Frantziákhoz tartozó *Cerdagna* tartománynak fő várasaig nyomúltak, azt fel kérték, a' reájok ki ütött Fr. katona őrizetet egy-néhányszor visszaverték, és mikor szinte a' várnak erőszakos el foglaltatására rendelkezéseket tett volna Gr. *Urútia*, akkor függesztette ki a' benn lévő Frantzia őrizet a' fejer zászlót, 's mindnyájan hadi fogságra ajánlották magokat. A' Spanyol flotta is, mellyen 4000 hadi sereg vala, *Collioure* körül járkált fel 's alá a' tengeren, várván a' jó alkalmatosságot a' ki szállásra.

Frantzia Ország.

A' *Havrei* kikötő helybe titkon bé tsúfzott Anglus Fregátták meg akarták az ott lévő hajós magazinumot gyújtani; de észre vévén őket a' Frantzia strázsák végbe nem vihették fel tett tzellyokat. A' *Vannesbe* küldetett 5 katona commissió még most is a' *Quiberonban* el fogatott szerentsétlen emigránsoknak nyomozásokban foglalatoskodik, és ismét 16 kapitányt 38 fő és 34 all hadnagykot, és sok strázsamestereket ítéltek halálra. —

Egy *Párisi* Journálból ezeket olvassuk: "A' *Moguntziai* vólt Jakobinusi klubnak előülője *Hoffmann* Professor egy irást iktatott bé újság leveleinkbe, mellyben azt javasollya a' Fr. nemzetnek, hogy a' Német Orzágnak *Rénusig* elfoglalt tartományait visszsa ne adja. De egy olly időnek tzikkelyében, mellyben mind a' Fr. nemzet, mind az ármádiák a' békességet óhajtyák; mellyben az ifjúság tellyességgel nem akar az Ország határaitra menni; mellyben a' *Volontérok* honynyaikba visszsa térnek; mellyben a' *Rénus* felső környékén táborozó számos Cs. Kir. ármádia *Alsátiába* akar bé ütni, nem gondolkozik a' Convent a' respublika határainak ki terjesztéséről, és a' Publicum is irtódzik egy olly embernek tanáts adásától, a' ki az ötet ennekelötte táplált hazájának háladatlan árulójavá leve.

A' *Párisi* Közjóra ügyelő Commissió egy végzését tétette mostanában közönségessé, melly szerént a' szegény lakosoknak, és közönséges hivatal viselőknék számokra a' respublikának magazinumaiból a' leg szükségesebb eleségek, és portékák óltsó árron fognak adatatni, melly rendelése által a' közönséges piatzokon is meg óltsódott az eleség.

Az Amérikai Fr. koloniáknak képében egy levelet olvasott fel *Defermond*, mellyben azt jelentik, hogy ök a' Fr. respublikához visszsa térnek, és elegendő eleséget szerzetenek magoknak;

de mivel szükölködnek szükséges hadi erő nélkül, azon esedeznek a' Fr. Convent előtt, hogy küldgyön nékiek elegendő segítséget. Kéréseknek telylyesítését egyszeriben meg határozta a' Convent.

Tolusából Languedótziának igen régi, szép és *Páris* után leg népesebb várasából ezeket írják Jul. 29-dikén: "A' múlt vásárnap minden útálatosságoktól meg tisztította *Dübonk* polgár a' Sz. István templomát, a' mellyek által azt *Chabot* és tzimborás társai azt meg úndokitották vala ennek-előtte, és ismét egy olly templommá szenteltetett fel, mellyben az Isten a' minden dolgoknak teremője fog tiszteltetni. Még is mindazáltal a' múlt kedden is muzsika szó és katona őrizet alatt ment oda az ide való municipalitás, olly véggel, hogy patrióta énekeket énekellyen, és közönséges beszédet tartson abban. A' köz nép, de kiváltképen egy sereg alzfzonyság a' nevezett templomnak ajtai eleibe álván vissza üzték a' municipalitást. Annakutánna bé menvén a' templomba, és egy zsidót találván abban így szólottak néki: *Izraëli-ta! mit tsinálsz te itten, holott te nem vagy meg keresztteltette, ime mi magunk visszük végbe rajtad ezt a' tzeremóniát*; ekkor ki vivén az alzfzonyok a' zsidót a' templomból a' leg közelebb való kúthoz vezették, 's egynéhányszor vizet öntöttek fejére.

A' Conventnek egy nevezetes tagja azzal vádolta az Aug. 14-ik napján tartott gyűllésben a' Svéciai követnét *Stael* Bárónét, hogy ő leg nagyobb pártfogója legyen az emigránsoknak, hogy ő minden nap egynéhány Conventbéli tagokat hivatmagához ebédre, azért, hogy hajlandóbbakká tegye őket az emigránsokhoz; hogy talán egy tagja sints a' Conventnek, a' kit meg ne vendéglett volna; és hogy ötet is el akarta ámitani. Halván e' vádat a' Convent gyűllésében jelenvölt Svéciai követ *B. Stael*, fel kelt székéről 's ki ment.

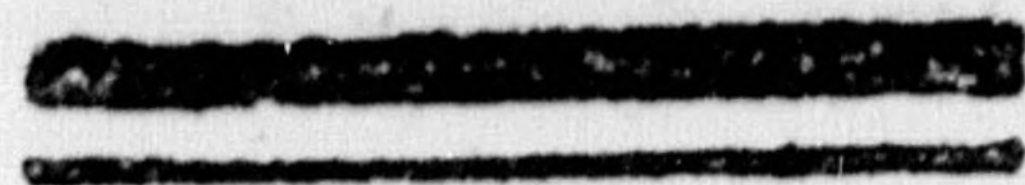
A' *Pírisi* tudósítások szerént, minden *Qui-beronban* el fogatott emigránsokat meg ölették

a' *Vannesi* katona commissiók. Már most a' Chou-
 ánsokon van a' sor, a' kikkel mivel mind sült parafz-
 tokból állanak, és semmit se akarnak vallani,
 igen nehéz bánni. A' Fr. tengernek napnyugoti
 partyairól jött levelek beszélik, hogy ismét 1500
 emigránsok léptenek ki a' szárazra *Saint-Giles*
 alatt, és hogy *Charettével* kivánnák magokat
 egyesíteni.

Egy Aug. 20-dikán költ *Nántesi* levél ekként
 panaszolkodik: "Valósággal szánakozásra méltó
 állapotban fetrengünk. Mind azokkal a' gono-
 szokkal, a' mellyeket szül a' szenvedhetetlen szük-
 ség, és eleségnek drágasága, a' hazafiak közt va-
 ló háborúság is ölzve kaptsolta magát. A' Ven-
 deisták ugyan tsendességben vagynak a' *Loires-*
nek bal partyán, *Charette* és az alatta lévő pár-
 tos tisztek által láttyák, hogy ők ellent nem ál-
 hatnak a' respublika hadi erejének, és hogy nem
 sokára kéntelenétnek az általok meg erősített
 tractának fel tételeit betű szerént bé tellyesíteni:
 mindazáltal annyival több alkalmatlanságot okoz-
 nak minékünk a' Chouánsok, a' kik a' hozzánk
 jönni akaró eleségnek nagy részét megtartóztaty-
 tyák, még azokat is, a' mellyek a' vizen akarnak
 hozzánk jönni. Az illyetén tólvajságoknak alkal-
 matosságával sok jó polgár áldozatyává leve ke-
 gyetlenségeknak. Rendkívül való áldott és bő-
 aratásunk vólt; hanem az embereknek gonosz indú-
 lattok, és meg vakitatások miatt nem élhetünk,
 úgy a' mint kellene, ezen drága jótéteményeivel
 a' természetnek; egyedül a' külső és belső békes-
 ségben vettyük reménységünket; készek vólnánk
 azt akármelly nagy árron is meg venni. Most
 minekutánna a' Conventnek aktái a' nép szemei-
 elejbe terjesztettek vólna; ilyen tzedulákat szór-
 tak ki az Országban, a' *Seinei* és *Oisi* olztályok-
 ban: "Fr. nemzet térj visszra vallásodhoz, és törvé-
 nyes királyodhoz, meg látod, hogy szerentsésebb
 fogsz lenni, és a' békesség mellett kenyered is bő-
 séggel lesz 's a' t."

Az Aug. 19-dik napján tartatott gyűlésben előbeszéllette *Baudet* a' Közjóra ügyelő Commis-siónak képében a' revolutionának végzésére alkal-matos eszközöket, a' mellyeket nagy ahétatossá-gal és örömmel vettnek a' halgatók. Ennek végén egy három tzikkelyből álló decretumot javaslott. Az *első* az új törvénytévő corpusnak fel állítását foglalta magában. Ennek a' corpusnak két har-madrészét a' Conventnek tagjaiból, egy harmad-részét pedig az újonnan válaasztatandó személyek-ből kell fel állítani. *Másodszor* a' constitutió aktáit az eredeti gyűléseknek eleibe kellene terjesz-teni, a' melly eredeti gyűléseket minden olztá-lyokban a' fő *Syndicusok* avagy jegyzők hivják öszve leg későbbben Septemb. 6-dik napjáig. Az ár-mádiáknál lévő polgároknak is vokok légyen, és ök is Generálisaioknak igazgatások alatt, és az eleik-be iratott törvények lizerént eredeti gyűléseket tartsanak. A' *harmadik* tzikkely a' constitutió-nak gyakorlásba való vételének módját adgya elő 's a' t. Erről azt végzette a' Convent, hogy a' következett gyűlésben vétessék elő.

A' constitutió dolgának elővételében (*így szóll a' Bétsi udvari diarium*) abban az értelemben vólt a' Párisi Conventnek értelmesebb része, hogy az emberi jussokról szólló metaphysica alkotmány egészen hagyatassék ki a' constitutióból; de mi-vel az ellenkező fél miatt végére nem hajthattá jó fel tételét, azt kívánta, hogy az emberiségnek jussai mellett az embernek polgári társaságban va-ló kötelességei is határozottassanak meg. Maga a' Convent is helyben hagyta e' dolgot, és a' 11 személyből álló Commissió következő tzikke-lyeket jegyzett fel e' tárgyról: 1.) A' jussoknak magyarázattya magában foglallya a' törvényté-vőknek kötelességeit; a' társaságnak fenn tartá-sára szükséges a' társaság tagjainak is tudni és bé-telyesíteni magok kötelességeket. 2.) Az ember-nek és polgárnak kötelességei azon két princi-piumokból folyanak, a' mellyek az ember szivé-

be bé vagynak metzelve t. i. *senkivel se mivelé* azt a' mit nem akarod, hogy mások veled mily-lyenek, és mindenkor annyi jót tégy más felebarátoddal, a' mennyit kívánsz, hogy mások is te veled mivellyenek. 3.) Egy se jó polgár az, a' ki nem jó fiu, nem jó atya, nem jó testvér, nem jó barát, és nem jó férj. 4.) Egyedül az egyenes szivű, és jó lelki isméretű meg tartója a' törvényeknek a' valóságos és igaz polgár 5.) A' ki világosan a' törvény ellen szegezi magát, hadat indit a' társaság ellen. 6.) A' ki a' törvényt megsallya, az egésznek java ellen mivel, és méltatlanná teszi magát több polgar társainak barátságára, és bizodalmaára. 7.) A' tulajdonságnak fenn tartása a' földmivelésen, a' mesterségeken, és a' társaságbéli jó renden épül. 8.) Minden polgár köteles a' szabadság, egyenlőség, és tulajdonosság megtartása végett hazájának szolgálni, hogyha a' törvény parantsollya.

A' finántziára ügyelő Commissionának az új pénz nemeinek veretése eránt adott javaslását helybe hagyta a' Convent. A' törvénytévő commissiónak ítélete szerént minden 1793 dik esztendőtol fogva élő személyek ellen hozatott törvényes szententiák el törültettek.

Az egész Frantzia nemzet sziv szakadva óhajtja a' békességet. A' múlt hólnapnak 16-dikán egy esedező levelet vett a' Convent Marsiliából, mellynek 60 ezer polgár irta a' nevét alája, és a' mellyben a' többi közt ekként nyilatkoztatták ki magokat: "Hogyha, *úgymond*, a' földnek mivelését, a' kereskedést, és a' kézi mesterségeket akarjátok meg eleveníteni, rontsátok le azt a' rettentő dolgot, a' mi azokat emélzti. Ó nemzeti képviselők! hogyha a' közönséges nyomorúságon meg indúltok; hogyha sziveitek az özvegyeknek és véneknek kiáltását és panaszait hallják, a' kiknek férjeiket, és gyermekeiket a' hadakozásnak kasszája le vagdalta; hogyha azon szánakozásra méltó állapotnak, a' mellybe ez az ennekelötte virágzó nemzet most vagyon, érzékenység nélkül való

nézői nem vagytok, ó minél előbb adgyatok mi-
nénkünk békességet! “

Minden K. Britanniai tudósítások meg egyez-
nek abban, hogy soha se voltak a' Chouánsok sem
számosabbak, sem hatalmassabbak mint most,
kiváltképen *Lával*, *Erence*, *Fougeres*, *Nantes*, és
Angers környékein. Egy *Fougeresi* levél ekként
festi le azon vidéknek szomorú ábrázattját: Talán
soha sem kegyetlenkedtek a' Chouánsok úgy mint
most; felettébb való félelem közt vagyunk nem
lévén semmi hadi seregeink, a' mellyeknek védel-
mezéseiben bizhatnánk. Két nappal ennekelőtte,
úgy mint Aug. 5-dikén sok polgárok, és polgár-
nék költöztenek ki innen *Caenbe*, 30 fegyveres
ember és 80 vadász katonaság fedezése alatt; ha-
nem 400 Chouánsok környül vévén őket, rész sze-
rént meg ölték, rész szerént el üzték, a' szegény
utazók közül is sokat meg fosztottak vagyonaik-
tól, és életektől. Tsak nem minden nap esnek
hasonló történetek. — *Nantesből* iratik, hogy
Chárette is el kezdette az ellenségeskedést, és
mind *Stofletet* mind *Spineaut* maga nyomdokai-
nak követésére serkentette. Hogyha segítséget
nem küld a' kormányszék, végső veszedelemben
kell esnünk. —

Elegyes Történetek.

B. *Alvintzy* hadi Tármester *Gróf Wurmzer*
alatt fog commandérozni. — *Civita Vecchiában* a'
Pápai Státusnak nevezetes kikötő helyében 165
ezer piaster érkezett a' Rómában lévő Spanyol
Ex-Jesuitáknak számokra. — A' Nagy Britannia,
és északi Amerikai reszpublika közt szerzett, és
már ratificáltatott tracta 28 tikkelyből áll, 's mind
a' két nemzetnek tellyes megelégedésére vagyon.
Gróf Mojra már most nem szándékozik Hollandia
ellen menni. — A' *Konstántzinápolyban* uralko-
dott drágaság és szükség szembe ötölhetőképen
megszűnt, minekutanna sok gabonával, és egyéb-
gyümölgtsel terhelt hajók jutottanak volna oda *Ale-*

xándriából, és *Syriából*. Hanem bezzeg újjabb tsapás vagy on ezen a' népes várason, mivel egy olyan métely ütötte ki magát mind ott, mind annak környékén, melly által igen sok ember temmetik a' földbe. *Nátoliából*, de kiváltképen *Syriából* hatott ez oda, mellynek jelenségei különböznek a' rendes pestisnek jelenségeitől. A' melly emberre ragad, egy daganat támad a' lába száján, melly ha magában meg fakad, 's a' benne lévő nedvesség ki foly nem vezedelmes; ellenben ha meg nem fakad, a' mételyes materia a' beteg mellyébe fel hág 's meg öli. Az *Amsterdami* és *Rotterdami* kereskedők igen sok Fr. assignátákat vásárlanak, és nagy nyereséget reménylenek azokból magoknak. — *August* 10-diken 40 emigrált Frantzia papok hagyták oda *Rómát* olly fel tétellel, hogy vissza mennyenek hazájokba. Papa Ő Szentségétől való elbútsúzásokkor atyai áldást vettek. Mivel még most is igen sok kiköltözött papság tartózkodik ottan: minden szerzetes rendeket, és klastromokat arra serkentett Ő Szentsége, hogy ők is segítsék ezen szükölködő felebarátyaikat. — A' Batávia respublikának flottája *Augustusnak* 15-dikén repült ki a' tágas tengerre. Az Anglusok még most is blokirozzák az *Ostendei* kikötő helyet, és már sok hajót foglaltak el. — *Basileában* ismét idegen Országi követeknek való szállások vétettek bérbe.

T u d ó s t á s.

Tólna Vármegyében fekvő *Ozora* nevű mezővárosában, a' földes Uraság' hertzeg *Eszterházy* részéről el fognak kótyavetye (licitatio) által a' jövő Septembernek huszonkettődik napján adattatni száztizenhét darab lovak, úgymint: 36 anyakantzák; 12 idei; 17 egy esztendős; 19 két esztendős; és 18 három esztendős; 's 6 négy esztendős — tsödör (vagy mén) és kantza tsikók; 4 kotsiba való és terehhordó lovak; 's 5 különbkülönbféle ízínű tsödörök (vagy mén lovak).